

Előfizetési feltételek
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Negyedévre . . . . . 3 kor.
Egyes szám ára . . . . . 16 fillér.

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Földes Ede
könyvkereskedése
Bethlen-utca 2. sz. alatt,
hova egy lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Beszélő számok.

Nagyenyed, május 3.

(—s.) Szell Kálmán nagy beszédeben tüzetesen foglalkozott a hadügyi követelésekkel s bebizonyította nemcsak azt, hogy a czelozott reformok halaszthatatlanul szükségesek véderőnk teljességéhez, de egyszersmind azt is, hogy milyen tévhitben élünk, mikor azt képzeljük, hogy mi valami kérelhetetlen militarizmus kényszere alatt állunk s annak áldozunk mindent. A függetlenségi párt 67 óta egyebet sem tesz, mint könnyű népszerűséget hajhászva a közös ügyeket, különösen pedig a hadsereget szítja, s így sikerült neki valahogy közhitté tenni, hogy nálunk a hadsereg költségei túllépik a józan határt és szükségét s hogy a militarizmus emészt fel mindent, s hogy egyedül a mi hadügyi kormányunk szeszélye találja ki az újabb és újabb reformokat, hogy csak költsézhessen.

Ezzel szemben a miniszterelnök számokkal bebizonyította, hogy az összes számottevő európai államok között épen egyedül csak mi redukáltuk az utóbbi 30 év alatt hadügyi követeléseinket úgy pénzben mint véradóban aránylag véve is, s hogy kiadásaink s fegyverkezésünk szigorúan csakis a többi európai hadseregekkel való lehető együtt haladásra szorítottak, nehogy azokkal szemben a mieink inferioritába kerüljen.

Németország u. i. 30 év előtt lakosságának csak 3/5 ezredrészt vette igénybe ujonczlátszámahoz s ma már 4/8-ra szökkent fel ez a szám. Olaszországban 2 egészről 2/9-re, Franciaországban 2/6-ról 6 egészre, Oroszországban, melynek lakossága rengeteg. 1/8-ról—2/6-ra ugyanannyi idő alatt, míg nálunk nem fokozódott, de inkább esett az arányszám, a mennyiben 30 év előtt 2/6 volt az ujonczlátszám, ma pedig csak 2/3. És ha most az új megobstruált javaslatok ujonczlátszámát elfogadnák, még akkor is csak a 30 év előtt meghatározott 2/6 ezredrészt képeznék a lakosságnak a felémeit ujonczlátszám, tehát egyetlen fracta ezredrészszel sem adnánk többet mint a mit 30 évvel ezelőtt már ugyanis megállapítottunk.

Ugyan így vagyunk a költségek arányával is. Franciaországban a hadsereg kiadásai a költségvetésnek 28/7 százalékát teszik, Németországban 16/6 százalékát, Olaszországban 25/9 százalékát, nálunk pedig csak a 16/4 százalékát, tehát mi állunk ebben is legalantabb, a mi ekesszólan bizonyítja, hogy mi csak alkalmazkodunk, mert kénytelenek vagyunk vele, az

európai fegyveres béke költséges követelményeivel; de nem folytatunk holmi meggondolatlan katonai politikát, mely nem számolva az ország erejével, csak a militarizmus fényének és erejének szükségtelen erősítését czélozza.

Avagy talán azt akarnók, hogy a közös hadsereg, mely a mi hadseregünk is, ne legyen úgy felfegyverkezve mint a többi esetleg majd velünk mérkőző hadseregek?

Ezt bizonyára a leglázasabb indulatu függetlenségi sem akarja; ám de azért nemcsak hogy könnyelműen obstruálják a halaszthatatlan és fontos katonai javaslatokat, de minden igazság ellenére hirdetik a militarizmus veszélyeit s izgatnak a hadügyi vezetés és a hadsereg ellen.

Ez veszedelmes felforgató politika. Nekünk az volna a czelunk, hogy a közös hadsereget inkább meghódítsuk, s a közösség arányában megmagyarosítsuk. Ezt azonban nem obstrukcióval hanem okos politikával s főleg magyar fiúk tisztéké képzésével érhetjük el.

SZEMLE.

Ex-lex. Május hó elsejétől bekövetkezett az, a mitől mint alkotmányunk csorbájától, ószintén feltek a komolyan gondolkodó hazafiak, bekövetkezett a költségvetés nélkül való kormányzás kényszere. S az ellenzéken nagy az öröm, hogy az állam gépezet működését — a mennyire rajta állott — megakaszthatta; zavart csinálhatott. Ót illeti érte a felelősség.

Darányi beszéde. Folyó hó 29 én nagy beszédet tartott a parlamentben a földművelésügyi kitünő minisztere. Elősorolta terveit, melyeknek sürgős megvalósítását követeli az ország gazdasági érdeke. Az ellenzék sürten tapsolt a szép tervnek hallatára; de hogy azok keresztülvitelét elősegítse, abban már meggátolta nagy-zóló makacssága.

— **A „Tribuna“ megszűnt.** A „Tribuna“ című román lap, a nagyszabedű túzó oláhok és magyarellenes izgatók lapja, kauzió hiányában beszüntette megjelenését. A sajtópörök alkalmával a bíróság érzékeny pénzbüntetésekkal is sújtotta a lapot, melyeket a kauzióból vontak le. Így fogyott el a Tribuna kauziója. A román túzóak azonban f. hó 1-én gyűlést tartottak Nagyszabedűben s elhatározták, hogy új kauziót gyűjtenek a lap számára.

Verespataki levél.

Készülő hajsza dr. Hasdeu ellen. — Épülő iskola. — Erdősítés. — A haj- és szakályirógép eddig még nem ismert jótulajdonsága.

Dr. Hasdeu romániai volt miniszter és román tudományos akadémiái tagnak nem régiben elhalt neje verespataki születésű volt. Hasdeu nejeről a románai tud. akadémiában igen melegen emlékezett meg egy felolvasásban, melyben nejét erdélyi román származásának, Fálies X. vezetéknevvel mondta s e felolvasáson maga a román király is személyesen jelen volt. A minap megszűnt „Tribuna“ kalandos multu szerkesztője és tulajdonosa: Slaviciu azon okból, hogy Hasdeu, a romániai híres történész, az erdélyi románokkal soha sem rokonszenvezett úgy, a mint ők óhajtották, az elhunyt nő származását megbizotja által kutatni kezdte; s kutatásának meg is volt azon eredménye, hogy kiderült, az elhunyt Hasdeu nem Fálies hanem Botár es hogy magyar származású és unitárius vallású volt. Az erről szóló okmányok, adatok már beszereztek s nem sokára várhatjuk a szenzációs leleplezést, melynek tisztán az a czelja, hogy Hasdeut a király előtt — ki előtt grata persona — kompromittálja.

Minket az egész dolog csak abban érdekel: Hasdeu meggyenk szűitje s hogy magyar nő volt s hogy mint ilyen a magyar erenyekhez híven beigazolta, hogy a magyar nő mindig példás feleség, mert ha az nem lett volna, ferje bizonyára oly melegen, oly előkelő helyen meg nem emlékezett volna róla.

Végre-valahára teljesül régi vágyunk: az állam meghallgatta méltányos kívánságunkat s Verespatakon iskolát épített. Hogy mikor fog az építkezéshez fogni, az még bizonytalan, de soká nem halogatja, nem halogathatja; hisz a mostani iskolák semmi tekintetben sem felcinek meg, sem az egészség, sem a czelszerűség követelményeinek. Örömrünk azonban nem teljes. Nem azért, mert az állam az iskola fenntartását — javítások stb. — a községe óhajja bízni. Verespatak ezelőtt is, most is sok áldozatot hozott a népnevelésért s most is hozna, de anyagi körülményei azt nem engedik. De ha mégis a községe tukmaluák ezt, hat akkor egy tekintélyes pótdaróvatal réme fenyegetné a jelenben amugyis nehéz körülmények között élő bányásznepet.

A vursi kopárhegy beerdősítésének sikerrel biztató reménye kedvet adott Verespatak községnek a további erdősítéshez.

Tervbe van véve t. i. az: a kopár orlai hegyet beer-

TÁRCZA.

Vilma albumába.

Tudom szegény vagy. Csöndes és lemondó,
Nagy némaságban telnek a napjaid,
Ha lelked faj, ha szived elborongó,
Nincs semmi — senki másod, csak a hit!
Tudom szegény vagy. Oh! csak hadd nevessem
A nagy világ, ha megáldom neved...
Jászolban jött az ur a nagy világra,
Az égi szüz szegénynek született!

Tudom szegény vagy. Kincseid a rózsák,
Mik ott pompáznak orczáid haván...
S azok az édes, boldog, röpke órák,
Mikor én gondolok rád s te reám!
A mit mi küzdünk ki... nem lesz megírva
És nem is tudja meg majd senki sem,
Talán az Isten egymagába írja
Szent könyvébe magasztos csendesesen!

Tudom szegény vagy! — Oh de mennyi pompa,
Kincs... királyság lesz enyhe kis lakunk...
Ha elrejtőzöl reszkető karomba,
S fonséges hittel remeg ajakunk!
Tudom szegény vagy... és a míg csak élünk,
A szegénység tőlünk el nem szakad...
De szegényül jött az ur a világra,
És holtáig szegénynek megmaradt!

Fliesz Henrik.

Milyenek a németek.

Külföldi levél; a Közérdek számára írta Bokor Sándor.

Edinburgh, 1903. ápril 10.

Az állomásokon a rendőr ülteti be a váróterembe, hol nem tehet magának semmi kárt s mikor az indulás ideje eljön, a rendőr vezeti ki a peronra s adja át a kalauznak, a ki megint csak rendőr, más egyenruhában. A kalauz ülteti be s szállítja ki. Lehet az illető feleszű, az nem mehetsz a német rendőrré nézve. A rendőr a német ember őrző anyyala. A hol rendőrt nem lát, ott tehetetlen. Nem együgyűség az tőle, hanem csak túlfinom rendszeretet.

A német ember tud uralkodni, tud engedelmesskedni, hanem nem tudja saját magát kormányozni. Legokosabb lenne minden német alattvalót tisztnek képezni ki s aztán a saját parancsnoksága alá rendelni.

Nagyon természetesen, a mondott okok folytán, a rendőrök tekintélye igen magas Németországban. Ugy néznek fel rájuk, mint a rómaiak Jupiterre. S jaj annak a halandónak, a ki csak szóval is megsérti őket.

A kollegám a berlini állatkertben járta meg velök. Megbirságoták, a miért egy rendőrt „dummer Esel“nek nevezett. Német fogalom szerint ez éppen olyan nagy bűn volt, mintha csak a Capitolium Veste szűzei valamelyikét próbálta volna meg inzultálni. Semmiféle magasrangnak nincs megengedve egy német rendőrt dummer Eselnek nevezni.

Az azonban ez a bizonyos rendőr tényleg az volt. Az eset ez volt. A kollegám valami fontos ok miatt sürgősen szeretett volna kijutni az állatkertből s látván a közelben egy kaput, nem sokat gondolkozott, hanem

átlépte a drótot, a mivel a kapu el volt zárva. Ó ugyan azt állítja, nem látta, annyi azonban bizonyos, hogy ott lógott a dróton egy tábla ezzel a felirattal: „Durchgang verboten“ (Tilos az átjárás). Alig lépett ki, egy egyenruhás ember (a kit ő tűzoltónak nézett. Tényleg hasonlított hozzá) megállította s rámutatott a táblára. A kollegám megköszönte neki s haladt tovább. Az ember utána ment s megmagyarázta neki, hogy a dolgot ilyen felvállról eljuzni egyáltalában nem lehet. A kollegám megkérdezte, hogy hát mit csináljon. A rendőr (az volt) ajánlotta, hogy lépjen vissza s kerüljön a főkapun. A kollegám rámutatott a táblára, hogy ez esetben ő kénytelen volna másodsor is áthágni a tilalmat. Ezt az ember maga is látta. Mást ajánlott, hogy t. i. menjen a főkapura s lépjen be rajta s rögtön azután jöjjon is vissza s ezzel a dolog rendbe lesz. Ez volt az, a miért a kollegám ostoba számárnak ezimzte. Ez az incidens hátráltatott bennünket egy napot s került a kollegámnak 25 márkájába.

Semmiféle extravagancia Németországban nincsen megengedve senkinek. Még magának a természetnek sem. Megfékezhetetlen természet bolond beszéd a német előtt. Nem mintha nem szeretné a vadregényes helyeket. Szereti ő, de csak úgy, ha nem túlságosan vadak. Különbben neki áll és megszelidíti. Szereti például az erdőket, hanem nem azokat a gazos, falevéllel borított, áthatolhatlan bozótos vadonokat, mikben a rendnek leghalványabb nyoma sincs. A német szépen kiirtja a bozótot, az alját kisépri, a fákat sorba ülteti.

Holmi zugó patak, ostobául hanykódva szikláról, sziklára, szeszélyesen kanyarogva most jobbra, majd

dősíteni s azonkívül Abrudbányáról Verespatakra jövővet jobbkézre eső haszontalan éger-cziherest kiirtani s helyébe fenyőt és tölgyet ültetni évi részletekben. Mindenesetre e tervnek keresztülvitelére Verespataknak nagyon is égető szüksége van, hisz sehol tán nem oly drága megvényekben a tűzi és egyéb fa, mint nálunk. Egy négyszögöl tűzifa (bükk) felvágással együtt 27 koronába kerül. A bányafa és épületfa drágatág tekintetében dehogyan marad hátra a tűzifától, sőt 5—10%-kal drágább. Igaz, hogy mi nehezen érjük meg ezt hajasan, kopaszon is bajosan, de hát unokáinknak nem adandunk arra alkalmat, hogy — illo tempore, miüket, mint mi őseinket — önzöknek és előre nem gondolóknak mondjanak.

Már beakartam zárni levelem, a midőn egy érdekes hírt hallok. A buninziinai (verespataki járás) gör. keleti papot az abrudbányai járásbírósa maga elé idéztette, őt mint tanut, kihallgatandó. A kihallgatást eszközölő bíró figyelmeztette a tanut, hogy tanuvallo-mását esküvel is meg kell erősítenie. A midőn erre került a sor, a bíró nagy meglepetésére kijelentette, hogy őt tanárai arra oktatták, miszerint magyar bíróság előtt nem köteles esküt tenni és nem is tesz. De a bírót nem oly bölcseben rengettek, hogy őt egy ilyen kijelentés zavarba lett volna képes hozni: egész egyszerűen 500 korona bírsággal sújtotta a hazafias érzelmeiben nevelt papot s annak lefizetéséig — a papi öltönyt levéve — letartóztatta. Már egy napot csücsült a jó pap, a midőn a bíróság előtt megjelent egy abrudbányai tekintélyes, köztiszteltben álló ügyvéd s késznek nyilatkozott a bírságot a jó papot lefizetni. A bíró ezt nem fogadta el, hanem elővezetette a letartóztatott papot s a ki midőn másodsor sem mutatkozott hajlandónak az esküt letenni, újból az igazságszolgáltatás nem paphoz illő czellájába utasította, megtoldva a fogházörnek kiadott abbeli rendeletét azzal, hogy a letartóztatottnak szakálla és haja szabályszerűen 4 mm-re redukálendő.

A mit jóakarója szóval nem tudott elérni, a hajnyírógép, anélkül, hogy mutatkozott volna, elérte; mert a pap a felajánlott 500 kor. kölesüt azonnal elfogadta, a reá szabott bírságot ezzel lefizetvén, az esküt szépen letette.

Tanulság ez esetben az: az ilyen magyarelles román papot nem szükség más rendszabályokkal a jó utra terelni, megteszi ezt egy haj- és szakállnyírógép is!

r. l.

balra, legkisebb sejtelen nélkül a geometriáról, képes a rendszerető német embert a legvégsőkig megbotránkoztatni. Sehol egy szabályos vonal benne, min a szem megpihenhetne; aztán meg határozottan veszélyes is. Rossz példát mutat az iskolás gyerekeknek. Ennél fogva meg kell látni. Egyenes medret készít neki, a fenekét behintí kaviccsal, az oldalát kibetonozza. A fákat, mik fejüket összedugva ég tudja mit susogtak a víz felett, kaczerkódva felmeztelen víziényekkel, kiirtja. Illedelmes távolban, kétfelől a parton nyárfákat ültet s nagyobb biztonság okáért körülvésvi őket tuskés övvel. Egyenes utat készít a part mentén, feldiszítve az egész képet egy pár Bierhauszal. Ekkép alkalmassá teszi arra, hogy az ember ránézheszen.

Nagy barátja továbbá a fáknak. Apol hét rózsátót a déli, hetet az északi oldalon az udvarán. Hanem karóhoz kötözi őket, a miktől ugyan magát a rózsát nem látja jól, hanem meg var az a vigasztalása, hogy a fa jól viseli magát, nem nyújtózkodik szánszét a maga saját excentricus vágyai szerint, legkisebb fogalma nélkül a csinnak. Őszszel egy meghatározott napon elföldeli, tavasszal egy másikon felszedi őket. Hogy még akkor jöhet egy kemény májusi fagy és a szegény rózsák elfagyhatnak, az az ő lelkiismeretét legkevésbé sem bántja. Nem az ő hibája, az időjárásé. Ha volna benne egy csepp rendszeretet nem engedne meg magának olyasmit. Tudhatná az astrologiából, hogy májusban már meleg napsugaras tavaszunk kell lenni. Nem tudván ellenőrizni az időjárást, egyszerűen ignorálja

(Folyt. következik.)

Vegyes hírek.

— **Előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy előfizetéseiket megújítva bennünket továbbra is támogatni sziveskedjenek.**

Munkatársainkat, különösen vidéki levelezőinket pedig arra kérjük, hogy vidékükéről szóló közérdekű hírekkel és közleményekkel minél gyakrabban keressék fel szerkesztőségünket.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg**

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter a marosújvári főbányahivatal mellé rendelt számvevőséghez Mihalik Géza bányamérnököt ideiglenes minőségben pénzügyi-számmellenőrnöknek nevezte ki. — Az igazságügyi miniszter László Gyula gyulafehérvári törvényszéki telegkönyvvezetőt jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fiz. osztály 3. fokozatába telegkönyvvezetővé nevezte ki. — A m. kir. földmivelésügyi miniszter Hermann János m. kir. erdőgyakornokot a nagyenyedi m. kir. állami erdőhivatalhoz a XI-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába erdőszelőltevé nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Sajnálattal értesülünk arról, hogy Tömösiváry Béla m. kir. honv. főhadnagyot, ezt a valóban közkedvelt és szeretetre méltó honvédtisztet a 19. honv. gyalogezredhez helyezték át. Lelkünkben óhajtuk, hogy új állomás helyén legalább is olyan jól érezze magát mint közöttünk.

— **Halálozás.** Mátyás Sándor, nagyenyedi birtokos, Alsófehér vármegye törvényhatóságának, Nagyenyed város képviselőjének tagja, munkás életének 55 éves korában, folyó hó 1-én elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a gyászos háznál tartandó ref. szertartás után. Halálát széles körű rokonság gyászolja. Derék munkásságban élt polgártársunk halála fölött őszinte részvétet érzünk. Legyen áldott az emlékezete.

— **Május 1.** Derűs napfennyel köszöntött be a tavasz ünnepe. Az április végi termékeny esők után a májusi napfény életre keltett mindent. Csütörtökön este 9 órakor felcsendült a tanítóképző ifjainak szép dalkara s szárnykürtjöknek mélabús szava. Pénteken reggel a gimnáziumi vegyes dalkar repté meg a kollégium főgondnokát, Zeyk Dániel főispánt s a tanárokat sikerült kardalokkal. Mikor a fiúk reggel dalba fogtak a város majd minden háza fel volt díszítve zöldgalyakkal. Az Ö. T. E. zenekara szépen sikerült néhány darabot adott elő Papp János főparancsnoknál és Dancs Mózses alparancsnoknál.

— **Rákóczi-ünnep.** F. hó 1-én dr. Varró László polgármester meghívása folytán értekezletre gyűltek össze a hazafias ünnepeket rendező bizottság tagjai. Az értekezlet tárgya volt, hogy városunk közönsége miképpen röjje le a kurucz-korszak és Rákóczi emléke iránt való hazafias mély kegyeletét, és miképpen vegyen részt abban az ünnepi lelkesedésben, mely országszerte készül. Az értekezlet többek felszólalása után abban állapodott meg, hogy megkeresi Alsófehér vm. törvényhatóságát és Nagyenyed város képviselő-testületét, hogy az ősz folyamán, alkalmas időben ünnepi közgyűléseket tartsanak és az ünnep többi részletéről saját hatáskörükben gondoskodjanak.

— **Új lap Nagyenyeden.** Április 30-án új politikai lap indult meg Nagyenyeden, mely a Kossuth-párt politikáját van hivatva szolgálani. A lap főszerkesztője dr. Asztalos Kálmán, felelős szerkesztője Adorján Elek, főmunkatársa Fogarasi Albert. Biztóra vesszük, hogy bár part állásunk el is választ egymástól, ezt a kis ellentétet a közjónak minden egyéb tekinteten felül álló magas szempontja át fogja köztünk hidalni. S ép azért az új lapot a magyar nemzeti öntudat, szabadelvű haladás és társadalmi feladatok szolgálatában munkatársul szívesen üdvözöljük.

— **Kötelezett tüztöltés.** Mint említettük már, városnál elkészült az új tüztörvény szerinti szabályrendelet mely a legközelebbi képviselő testületi gyűlésen fog tárgyalni. Sok üdvös dolog van benne. Kimondja a tüztöltés kötelezettségét az egész lakosságra. Minden a városban állandóan tartózkodó rovatlan multu 22—45 éves férfi tartozik kötelezett tüztöltő lenni és kötelessége minden tüzhez kivonulni, évenként legalább egyszer gyakorlatra megjelenni és két éjjel őrséget teljesíteni. Ezen kötelezettség alul csak a törvényes kivételek mentesek, mások azonban ezen kötelezettséget évi 4 korona díjjal megválthatják.

Azonkívül az Ö. T. egylet fenntartási költségeinek fedezéséhez a nagyobb háztulajdonosok bizonyos minimális összeggel fognak hozzájárulni.

— **Az alsófehérmegyei** történelmi, régészeti és természettudományi egylet május hó 5-én délután 4 órakor Gyulafehérvárt a városház tanácstermében választmányi ülést tart. A hivatalos ügyek elintézését szakszerű felolvasás előzi meg. Az egyleti muzeum pedig az nap délelőtt 11—12¹/₂ óráig látogatók számára nyitva lesz.

— **A marosvásárhelyi Székely-Társaság** állami elemi, polgári, kereskedelmi iskoláknak felállítására ügyterjedelmes megokolással kísért felterjesztést intézett a val. és közoktatásügyi miniszterhez. Ezt a kérést megküldte az összes Székely-Társaságoknak, hogy ezt a székelyekre nagy fontosságú kulturális ügyet saját hatáskörükben pártolják.

— **A verekedés vége.** Emlékeztet meg olvasóink előtt, hogy a mult évben egy utcai verekedés alkalmával Bodor Árpád nevű asztalost oly szerencsétlenül rugták hasba, hogy a szerencsétlen rövid időre reá meghalt. A bíróság megindította a tettesek ellen a vizsgálatot és a gyulafehérvári kir. törvényszék ez ügyben itélkezett f. év ápril hó 24-én. A bizonyított eljárás befejezése, az orvos-szakértő véleményadása, a vád- és védőbeszéd meghallgatása után, a bíróság büntetésnek mondta ki Kozák Sándor nagyenyedi zenész haláltokozó súlyos testi sértés büntetében és az egyhitő körülmények figyelembe vételével másfél évi fogház büntetéssel sújtotta. A többi vádlottat a törvényszék felmentette. Az ítélet ellen dr. Garda Kálmán, mint az elítelt Kozák Sándor védője, fellebezést jelentett be.

— **A Zenélő Magyarország** idei X. évfolyam 9-dik füzeté jelent ma meg, s a következő érdekes és divatos zeneműjónságokat hozza előfizetőinek: I. Dankó Pista „Haragszik a feleségem.” Kanásznotát. II. A „Marseillaise” francia nemzeti dalt 4 kézzel. III. Fekete Oszkár „A három göbé” víg dalt. IV. Dankó Pista „Ha meghalok, elhervadok” magyar dalt. V. Ketterer E. „Gaetana” Salon mazurkát. A legkedveltebb zongora zeneműjónságokat hozza a minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zeneműfolyóirat, úgy hogy előfizetői az érdemesebb zeneműjónságot, a mi az év lefogaása alatt megjelenik havonta kétszer, mindenkor 12 oldal tartalmán kapják. Előfizethetni a most folyó II. évfolyadra, valamint az előző évfolyadokra is 6 füzetre 3 koronával a „Zenélő Magyarország” (Klöckner Ede) zeneműkiadó hivatalában Budapest, VII., József-körút 22—24., honnan érdeklődőknek mutatványfüzetet ingyen és bementve küldenek, s honnan minden nyomtatásban megjelent zenemű a legjobban megrendelhető.

— **Vörösmarty-Album.** Kulturmissziót teljesít a „Pesti Napló”, mikor minden esztendőben, díszes ingyenes ajándékokban közelebb hozza, a nagy közönség szívéhez a nagy, örökbecsű irodalmi és művészi alkotásokat és azzal, hogy megismerteti, egyuttal meg is szeretteti a művészetet. Év-évtan gyönyörű művészi ajándékokkal, ritka díszművekkel lepi meg karácsonyra olvasóit a „Pesti Napló”, ez a szó legnemesebb értelmében független, szabadelvű és sokimondó lap és most Vörösmarty-Album a Szózat és a Vén cigány öserejű költőjének életrajzával egyben legkiválóbb alkotásait (Szózat, Szép Ilonka, Csongor és Tünde és számos más) foglalja díszes albumba és adja karácsonyra ajándékol. A Vörösmarty-Album a Zichy Mihály-Album alakjában és nagyságában készül és e tartalmas díszkönyvet 20 nagy több szíben nyomott műmelléklet, továbbá 40—50 szöveggép fogja díszíteni. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékol megkapja a „Pesti Napló” minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mindama új előfizetője, aki egész év át fel- vagy negyedévenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a „Pesti Napló”-ra.

— **Műsoros estély.** A nagyenyedi állami polgári leányiskola és a vele egybekapcsolt női kézimunka-tanfolyam 1903. évi május hó 2-án a régi városház dísztermében részben a néhai Rudolf trónörökösnek emelendő szobor javára jótékonycélu műsoros estélyt rendezett. Az estély műsora volt I. Zongorán játszott Groisz Olga. 2. Régi könyv. Irta Váradai A. Szavolta Kovács Jozefa. 3. Erzsébet és Hungária. Irta Tordai Grail Erzsébet, zenéjét szerette Gál Anna, zongorán kísérte Szász Ilona. Szereplő személyek voltak: Hun-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDŰL ELISMERT KELLEMES* IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

gária Csepregy Margit. Magyar ifju Nagy Irén. Magyar lány Albert Anna. Erzsébet szelleme Fosztó Mária. Egy fiatal leány Toronyi Anna. 4. A magyar dal. Irta Váradi Antal. Szavaltta Sebestyén Irén. 5. Szózatot karban énekelték. Az estély úgy az előadás szépségére, mint látogatottságára nézve fényesen sikerült.

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön esz. és kir. udvari magkereskedéséből Budapestén a „Sétateri“ vagy a „Margitszigeti“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és enlítésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

— **Az osztályorszájáték.** Tudvalevő dolog, hogy a magy. kir. szab. osztályorszájáték játékterve már a most bevezető sorsjátéknak is több nyereséget juttatott. Ez az új tájéktér, a mely természetesen a májusban kezdődő sorsjátékra is vonatkozik, egész sor főnyereseménnyel és nagyobb nyereseménnyel szaporítja a nyereségeknek már amugy is tekintélyes summáját, a mennyiben ezt az összeget 13.160.000 koronáról 14.459.000 koronára emeli. Egy millióval nagyobb tehát a nyereségek összege, míg a sorsjegyek száma tízezerrel lett nagyobb. Megjegyzendő, hogy az új nyereségek közt van egy 80.000 koronás, egy 50.000 koronás, egy 20.000 koronás, öt 10.000 koronás. Mindez azt bizonyítja, hogy az új játéktér folytán a nyeresés esélye megjavult.

— **A nagy jutalom.** Az osztályorszájáték záróhuzása után mindenki izgatottan várja, hogy ki nyeri meg a 600.000 koronás nagy jutalmat. A napokban lefolyt huzás alkalmával a legnagyobb osztályorszájáték-üzlet Török A. és Társa bankház (Budapest, Teréz-körút 46.) 4 szerencsés vevőinek kedvezett a ritka szerencse és 4 család most uszik a boldogságban, hogy e czég szerencséjében bizott és hűen kitartott a Török bankház mellett. Ezen nagy jutalom kivül ugyancsak a VI. osztályban a 30.000, 20.000, két 10.000 koronás, több 5000 és sok egyéb főnyeresémet fizetett ki e szerencsés bankház vevőinek, úgy, hogy ezen egyetlen egy osztályban körülbelül egy és fél millió koronát nyertek a szerencsés vevők Török A. és Társa bankházában. Ezen az alapon nemcsak a legnagyobb, hanem a legszerencsésebb bankháznak is mondhatjuk a Török czéget. A halánylatkozatók száma, melyeket e czég szerencsés vevőitől kapott, igen nagy. Az a háttartalan bizalom, melyet e bankházzal szemben vevői tanúsítanak, folyton szelesebb körökben terjed el, mert a nagy közönség már ismeri e czég szerencsésjét, korrekt üzleti elveit, pontosságát, diszkrétóját és előzenyességét, melyet mindenkivel szemben egyformán tanúsít. Ennéfogyva indittatva érezzük magunkat a Török A. és Társa bankházat Budapestén (főüzlet: VI. Teréz-körút 46.; fiókok: Váci-körút 4., Muzem-körút 11., Erzsébet-körút 54.), aki oly számos és nagy nyeresémet fizetett ki már vevőinek, mindenkinek ajánlani, mert az osztályorszájáték vásárló közönség itt teljes bizottságot élvez minden irányban.

— **A hol terem a szappan.** A föld, a hol terem a szappan s a hol azt úgy adja a természet, hogy azon mód, mindjárt akár mosakodni is lehet vele: Kanada észak-nyugati része, főként pedig Asheroft község környék. Ezen a vidéken, mint Kanada több más helyén is, igen sok a tó. E tavak közt van néhány a melynek vizében rendkívül sok a szóda. Vizgálatokat ejtettek meg, a melyeknél kiderült, hogy a tavak fenekét vastag sóréteg borítja; mikor aztán ezt is megvizsgálták, rájöttek, hogy szappannak és boraxnak a keveréke. A borax a keveréknek 20 százaléka, az egész pedig a maga tömegében igen jó szappan, még jobb annál, a mit főznek. Van benne egy kevés főveny is, nagyon könnyen oldódik és jól habzik. A fölfedezés híre azonnal összeállt egy csomó tókes ember, a tavakat megvásárolta és kizsákmányolásuknak nekilátott. Már ideig kiszedtek 275.000 kilogramm szappant. A vállalat kitünő üzletnek bizonyult, mert a szakértők becslése szerint a tavak közt egy sincs, a melyiknek a fenekén 20.000 tonna szappan ne heverne. Ez a mindenképen tiszta üzlet az amerikai dollár-fejedelmek számát megszorítja egy pár — szappankirályllyal.

— **A jó kávé!** Melyik házi asszonynak nem képezi büszkeségét, ha jó kávét tálalhat asztalára? Sajnos, gyakran a legjobb kávéfaj kétes értékű pótkávéval el-

rontatik, a miért ezután a kávéfaj okozzák. A Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávé mint legkiválóbb ízű és egyuttal olcsó pótkávé a babkávéhoz nemkülömben ennek helyébe mint legjobb pótlék ajánlható. A Kathreiner-féle különleges eljárás útján a babkávét kedvelt zamatát nyeri, miáltal a kávéitalt enyhébbé és kellemesebbé teszi, és az egészségre nézve előnyössé válik. A ki tehát a Kathreiner előnyeit magának biztosítani óhajtja, ügyeljen saját érdekében a bevásárlásnál az eredeti csomagokra, a melyek a „Kathreiner“ nevet és a „Kneipp páter“ védjegyet viselik. Az, a melyet nyitva mérlegelve és hamisan mint Kneipp-kávét árusítanak, rendszerint nem más, mint közönségesen pörkölt árpa vagy rossz malátá, de sohasem Kathreiner.

— **(A tetszhalál felismerése.)** Nagyon sok ember nem annyira a megsemmisülés gondolatától fél a halálban, mint inkább esetleges élve eltemetéstől. Nagy mértékben járult hozzá e rettegés felkeltéséhez a sajtó, mely az ilyen eseteket mindig nagy részletességgel és kellő borzadályllyal írja meg. Nos, jóvá tesszük hibánkat s most hírt adunk oly módszerről, melylyel a halál beálltát a legnagyobb bizottsággal meg lehet állapítani. Dr. Icard marseilli orvos a feltalálója ennek a módszernek s felfedezésnek a párisi akadémia pályadíjjal jutalmazta. Tudvalevő dolog, hogy a halál pillanatában a testben minden szerves működés megszűnik. Reflex mozgásokat ugyan még egy bizonyos ideig a kiszívődés után konstataáltak, de a vérkeringés megszűnése teljes. Erre az alaptételre építette fel Icard módszerét. A kísérlethez Flourescin nevű festőanyagot használta fel, mely tudvalevőleg oly hatásos festőszer, hogy pl. egy grammja 45.000 liter vizet zöldessárgára fest. Ebből az anyagból fecskendeznek be bizonyos csekély mennyiséget a bőr alá. Ha az illető egyén él, a festőanyag néhány másodperc alatt elterjed a testben s a bőrt, szemfehérét sárgaságra festi, olyan lesz az illető, mintha nagyfokú sárgaságban szenvedne. Ha azonban holttestet oltanak be ily módon, a festék lokális hatása marad s a test színén mitsem változtat. Így teljes bizottsággal meg lehet állapítani a tetszhalál esetét.

— **Erdély Rákóczi-ünnep.** Rákóczi emlék-ünnepét május 24-én nagy fényvel ünnepelek meg Kolozsvárt. Május 23-án este a várost kivilágítják, május 24-én reggel istentisztelet lesz a templomokban, a Mátyás-terti templomban gróf Majláth Gusztáv püspök czelebrál. A városi s a megyei diszközgyűlés a Redutban lesz, a hol az uniót kimondták. A diszközgyűlést gróf Beldi Ákos főispán, az E. M. K. E. elnöke nyitja meg s az ünnepi beszédet Márki Sándor bizottsági tag, egyetemi tanár tartja; ugyanott lesz az egyetemi polgárság diszközgyűlése, melyen kimondják, hogy egész Erdélyre terjedő Rákóczi-bizottságot szerveznek, mely állandóan működni fog, míg csak Rákóczi hamvait haza nem szállítják, sőt az után is mint Erdélyben a nemzeti törekvések öre, a nemzetiségi törekvésekkel szemben. A Redutból a Mátyás-szobor elé vonulnak, hol beszédet mondanak Kun Béla, Melha Tibor és Idakéry Győző. Ünnepi beszéd tartására pedig valamelyik országos nevű publicistát kérik meg. Delután Rákóczi-bankett, este a színházban Rákóczi-estély lesz.

Közgazdaság.

Szőlőoltványok ültetése.

Ültetési távolság. Az oltványokat 130 cm. sor és tőke távolságra kell ültetni, azaz a sorok egymástól 130 cm-re kell hogy egymástól legyenek. Ily távolságban, vagyis a tőkék helyére czövekeket kell szurni, a mely mellett egy asónym szélességű és 40—45 cm. mélységű gödröt kell ásni, úgy, hogy a czövek a gödör egyik felső szegletében maradjon.

Az oltványoknak az ültetéshez előkészítése: Az oltványt nemeres részének éves hajtását visszavágjuk két szemre s a gyökerét 9—10 cm-re, s ezután az ültetésig vízbe állítjuk, hogy az minél több vizet szívjon magába.

Ültetés: A kiasott gödörbe a már megmetszett oltványt a czövekből 4 ujjnyi távolságra teendő. Ha a szőlőhegy felső részén ültetünk, a honnan a víz a földet lemoshatja, az oltás helye a föld színe alá 3 ujjnyira a szőlőhegy közepén, a honnan a víz mos is le földet, de felülről hoz más földet, az oltás helye a föld színe alá 2 ujjnyira s a terület alsó részén pedig, a hol a tőke rendszeren föltöltésnek van kitéve, az oltás helye közvetlen a föld színe alá teendő.

Ha a gödörbe a fentiek szerint a tőke beállítva van, annyi jó földet huzunk reá, míg a gyökerek eltakarva vannak. Ekkor a földet jól megtapossuk s erre jó érett trágyát teszünk, de úgy, hogy a trágya az oltványt ne érje. Erre megint földet huzunk addig, míg a gödör kétharmad részig betöltve van.

Ekkor újra megtapossuk s erre 4—5 liter vizet öntünk, mit ha a föld beivott, betöltjük a gödört egészen s jól megtapossuk. Most a föld színén felül maradt oltvány részre annyi apró földet huzunk, hogy az oltvány felső részén két ujjnyi vastagságu föld legyen.

Nyári kezelés: Ha a felhatalás megcserepedett, megpiszkáljuk, hogy a hajtások előbujhassanak. Ültetés után 6 hetre a tőke kiültetendő s az oltás helyéről előtörő gyökereket eltávolítandók s ez még egyszer ez érben ismétlendő. Ha a hajtások előtörte megválogatjuk és pedig ha gyegek csak egyet — az alsót — hagyjuk meg s ha erőteljesebbek úgy kettőt és pedig az alsót és legfelsőt.

Ezeket kívül háromszor kell kapálni s háromszor permetezni.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyei Könyvnyomda és Papíráruhágy részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyei Könyvnyomda és Papíráruhágy részvénytársaság könyvnyomdájában.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon tul minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozásra szivesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal vesz fel.

Jóhangu czimbalom eladó. Tóth-utca 7.

Használt kerékpár, újonnan felszerelve, igen jó állapotban levő, rendkívül olcsón eladó. Értekezni lehet Rózsa-utca 8. szám alatt.

Finom butorok átköltözés végett eladók. Szentkirályi u. 5. sz.

Mészáros Miklós
a magyar kir. szabad. osztályorszájáték főarúsítója
Budapest, VIII., József-körút 22—24.
ajánlja a m. kir. szab. osztályorszájáték főarudájából való közvetlen beszerzését eredeti árakban:
 $\frac{1}{8}$ 1.50 $\frac{1}{4}$ 3.— $\frac{1}{2}$ 6.— $\frac{1}{1}$ 12.— korona.
Megrendeléseket czélszerűségről postautalványon kérem
Huzás már május hó 22 és 23-án.

Nagyenyei kisegítő takarékpénztár P. T.

Alaptőke: 200.000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

Somatose
oldható hufeférnye a hús tápanyagát tartalmazza (tojás fehérnye és só) majdnem teljesen könnyen oldható por alakban a lehető legjobb erősítő szer gyenge, a táplálkozásban visszamaradt egyéneknek, mellesleg tegeknek, idegbetegeknek, gyomorbetegeknek, gyermekgyógyászoknak, angol korban szenvedő gyermekeknek, gyógyulókknak
Vas-Somatose alakjában pedig különösen Sáporkban szenvedőknek orvosi ajánlva.
Somatose nagy mértékben emeli az étvágyat. Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában. Csak eredeti csomagolásban való!

Táncgel József

női és férfi divatáru kereskedő Nagyenyedén, tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy a tavaszi idényre újdonságai honi férfi és női ruhaszövegekben, batisztok, kretonok, szatenok, oxfordok, inlettek, zephirek, gyapju és csipke-függönyök, ágy- és asztalterítők és futószőnyegekben már teljesen beérkeztek s azok megtekintésére b. figyelmét felhívja.

Hirdetmény.

Alólirott tömeggondnok a csődválasztmány határozata alapján közhírré teszi, hogy vagyonbukott Izrael Adolf tövisi kereskedő csődtömegéhez tartozó és a csődleltárban 1170—1183 tételek alatt felvett különféle házi butorok 681 kor. beszerzési árral és 331 kor. 50 fill. becsárral egy tömegben eladatnak.

A vételi ajánlatok irásban a becsérték 10%-nak mint bánatpénznek melléklésével alólirott tömeggondnok, vagy a csődválasztmány elnökéhez dr. Máyer Ödön ügyvédhez Gyulafehérvárt 1903 évi május hó 16-ik napján d. u. 5 óráig adandók be.

A csődválasztmány nem köteles a legmagasabb ajánlatot elfogadni, hanem szabadon határoz az ajánlatok felett.

A kinek ajánlata elfogadtatik, az erről nyert értesítéstől számított 8 nap alatt köteles a vétel-árt és az adásvételi illetéket tömeggondnoknak lefizetni.

A csődtömeg a butorok minősége és mennyiségeért semmiféle szavatosságot nem vállal el.

A leltár Nagyenyedén a tömeggondnoknál tekinthető meg.

Dr. Garda Kálmán
tömeggondnok.

180. 1-1.

1265—1903. sz.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehér vármegye verespataki járásában az abrudfalvi körgyámi állásra pályázatot nyitok és felhívom pályázni kívánókat, hogy kérvényeiket legkésőbb f. év. május hó 31-ig hozzám adják be.

A körgyám fizetése 300 korona

A választás a kör székhelyén, Abrudfalván 1903 év június 2-án d. e. 10 órakor lesz megejtve.

Verespataki járás főszolgabírája

Verespatakon, 1903. április 24-én.

Incze Antal
főszolgabíró.

176. 1--3.

Sz. 951—1903. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbírósg mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Müller Mihály tiszti főügyész által képviselt Alsófehér vármegye árvi pénztára végrehajtónak Krisztea Ilisza és Krisztea Juana felenyedi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 400 korona tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a felenyedi 72 sz. tjkben foglalt A + 1, 5, 7—9, 11—12, 14—15 rsz., 102, 103, 846, 1006, 1094, 1129, 1372, 1481, 1636, 1637, 1674 hrsz. ingatlanok összesen 750 kor. becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1903. évi május hó 30-ik napján d. u. 3 órakor Felenyed községében nyilvános árverésen a kiküldési áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában megjelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-ez. 170. § értelmében a kir. bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltattani.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságtól
Nagyenyeden, 1903. évi február hó 14-én.

Weiner,
kir. aljárásbíró

182 1-1

Naponta kétszer friss sütemény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmét **csemege- és péküzletre** felhívni. Különösen figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek kitűnő minőségű boraimat, melyeket a medgyesi Czell Frigyes és fia czég pinczejéből szereztem be.

1 liter finom asztali bor . . .	—64 kor.
1 " " pecsénye " . . .	—80 "
1 " " rizling " . . .	1— "
7 deczi csemege gyógy Küküllő gyöngye . . .	2-40 "
3 1/2 " csemege gyógy Küküllő gyöngye . . .	1-30 "
7 " csemege gyógy rizling . . .	2-20 "
3 1/2 " " " " . . .	1-10 "
7 " " " " " . . .	2— "
3 1/2 " " " " " . . .	1-20 "
7 " " " " " . . .	1-60 "
5 " " " " " . . .	1-40 "
3 1/2 " " " " " . . .	1— "

Továbbá kaphatók: naponta friss **szebeni felvágottak**, valamint **csemege-sajt** és friss **székely turó**, ugyszintén **finom likörök**, **tea-sütemény**, **tea**, **rum**.

T. vevőim szíves pártfogását továbbra is kérve, maradok

Beer G. Dániel,
sütő.

9 15—*

Naponta kétszer friss sütemény

Igen nagy volt az öröme
nagyrabecsült négy vevőknek, a kiknek április 22-én, nálunk nyert
600,000 koronás jutalmat az 5.000 koronás főnyereménnyel együtt

összesen 605,000 kor. összegben
az **57080** számú **kifizettük.**
1/4 sorsjegyre

Hivatkozással e rendkívüli szerencsés eredményre az I osztályú sorsjátékhoz a sorsjegyeket a tervszerűen megállapított árokon ajánljuk és pedig:

1/1 sorsjegy 12 kor., 1/2 sorsjegy 6 kor., 1/4 sorsjegy 3 kor., 1/8 sorsjegy 1.50 kor.

Török A. és Társa bankháza

a legnagyobb és kiváló szerencsétől kegyelt osztálysorsjáték-üzlet BUDAPEST.

KÖZPONT:

FÍÓKOK:

Teréz-körut 46 a. szám.

Váci-körut 4. Muzeum-körut 11. és Erzsébet-körut 54.

Zárt üveges és nyitott 8 oszlopos gyázkocs mindig rendelkezésre áll.

Tángel József

temetkezési intézete

NAGYENYEDEN, Fötér 4., lakás ugyanott az emeleten.

Alólirott a legmélyebb tisztelettel utalni bátorkodom intézetemnek rövid 3 évi fennállása óta szerzett azon **elismerésekre**, melyeket az eltakarítások körüli **ezere-
moniaknak**, pontos, ildomos, kegyeletteljes és szakavatott eljárásomért bírok, ugy a főnemesség, mint a földbirtokosság és a t. közönség részéről.

Itt szerényen legyen szabad megjegyezni, hogy ezen elismerések és fokozódó bizalom teljes megnyerhetése és jövőbeni megtartása a n. é. közönség részéről arra ösztönzött, hogy — nem tekintve fáradság és anyagi áldozatot — intézetemet, több hazai nagy városok temetkezési intézeteinek színvonalára emeljem.

Ujjonnan szerzett beruházási tárgyaim, melyek a n. é. közönség részéről intézetemben bármikor megtekinthetők, lehetővé teszik, hogy az általam rendezett **temetéseket** a legimpozánsabb menet és legszigorubb felügyelet alatt a legjutányosabb árak mellett eszközölhessem.

Mindezekből kifolyólag a legalázatosabban ajánlom magam, előforduló gyász esetek alkalmával az eltakarítás foganatosítására, személyesen intézkedem minden megbízás felett és minden igyekezettel azon vagyok, hogy megbízóim teljes elismerését és bizalmát kiérdemeljem.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam
Nagyenyed, 1903. márczius hó 10-én

kiváló tisztelettel

TÁNGEL JÓZSEF.

103 14—*

Koszoru-szalagok.

Összes kávé fajokat leszállított áron ajánlom.

Mint bizományos a legkitűnőbb magyar zománczolt bádgedény gyárnak, oly előnyös árakat értem el, hogy a márvány zománczú legégszesebb főző-edényeket felere leszállított áron adhatom el; bárki egy kis csupor vételével (8 kr.) meggyőződhetik az előnyös vétel felől. Kupás fazék vagy lábos 20 kr., 2 kupás 28 kr., legújabb fajta kávéfőzők, egyszerűbb móddal, sokkal erősebben főzhető a kávé a most érkezett „Non plus ultra” kávéfőzőkben; nem kell utána tölögetni, mindazonáltal igen olcsók: **90 krtól** fölfelé — ugyszinté más nemű zománczos edényekhez hasonló olcsó áron nagy kiváltságban ajánlok.

A legjobbnak ismert hatású keserűvíz 2—3 napig tart „**Ferencz József**” keserűvíz nálam kapható, ugyszintén az alábbi ásványvizek friss töltésben:

Borszéki borvíz	Giesshübli	Salvátor
Bikszádi	Karlsbadi	Selters
Bilinyi	Krondorfi	Sztojcai
Budai (Ferencz József)	Levicói	Szobranci
Losér János hor- gony jegyű)	Margit	Parádi keserű
Előpatáki	Marienbadi	Parádi Arzenes

**Egy 4 szoba, konyha,
pincze és melléképü-
letekből álló lakás
Szent-György naptól
április 24-től kiadó.**

BISZTRITSÁNY LAJOS.

6 16—*

Rézgáliez. Vermorell permetezők, Raffia szőlőkötöző legolcsóbb árban, kékkő szőlő és növények permetezésére leszállított áron.

Fa- és érczkoporsó-raktár.

Sirkoszorúk

Sz. 605—1903. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbírósa mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Grebu György végrehajtonak Szirbu Rachel és társa végrehajtást szenvedők elleni 200 kor. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék (a vizaknai kir. bíróság) területén levő Buzd községben és határára fekvő a búzdi 89 sz. tjkben vezetett ingatlanok helyébe az általános hatartagositás alkalmával 410, 414, 558, 788, 808, 1037, 1038, 1039, 1278, 1279, 1740, 1843, 1844, 1897, 1941, 1942, 1943 mérnöki szám alatti kiosztott ingatlanoknak a Szirbu Rachel és kisk. Szirbu Greku Maria nevére felvett 2. részre 612 kor. 33 fillér s a búzdi 533 sz. tjkben vezetett ingatlanok helyébe az általános hatartagositás alkalmával 199, 100, 201, 204, 219 mérnöki szám alatt kiosztott ingatlanoknak a Szirbu Rachel és kiskoru Sirbu Gyeku Maria nevére felvett 2. részére az árverést 166 kor. 20 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetés hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi május hó 22-ik napján d. e. 11 órakor Buzd községében megartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Arverezni szándékozók, végrehajtató és képviselője kivételével, tartoznak az ingatlanok becsarának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-ez 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. a. kelt sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-ez 170 § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint telegkönyvi hatóság.
Kelt Vizaknan, 1903. évi február hó 20-án.
165 1-1

Korinsky,
kir. eljárásbíró.

Sz. 236 1903. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbírósa 1901. V. 219 számú végzése következtében dr. Walentschik Ferenc ügyvéd által képviselt Láutzky Sandor javára Gross Reinhold ellen 395 kor. s jár. erejéig 1901. évi május hó 21-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1007 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 250 kiló olajfésék, 59 kiló Clnkweisz, 50 kiló Csontenyv, 10 pár kocsiengely, 9 drb malomfűrész 3 kötés fedélpleh, 4 fésővarvágó, 100 drb surlókefe, 200 drb kapa és 200 drb kasza nyilvános árverésen eladatulnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbírósa 1903. évi V. 148 15 sz. végzése folytán 395 korona tőkekövetelés, ennek 1901. évi április hó 30. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 91 kor. 61 fillérben bíróság mar megállapított költségek erejéig helyben alperes lakásán 1903. évi május hó 18-ik napjának d. e. 8 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsarón alól is el fognak adatulni.

Amennyiben az elarverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-ez. 102 § értelmében ezek javára is elrendelhetik.
Kelt Balázsfalván, 1903. évi április hó 18. napján.

169 1-1

Thát György,
kir. bír. végrehajtó.

Minden háziasszony

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéét használja.

Tiszteletteljes kérelem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerűen »maláta kávéét«, hanem mindig határozottan — Kathreiner-féle — Kneipp-maláta kávéét, s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

VAJNA MIKLÓS

SZÉKELYHIDY JÁNOS utóda
uri és női divatáruháza Nagyenyeden.

Kedves kötelességemnek tartom Nagyenyed város és vidéke nagyrabecsült t. vevőközönségének szíves tudomására hozni, hogy a tavaszi és nyári újdonságok óriási nagy választékban megérkeztek, melyeknek izéles megválasztását személyes fentlétem alkalmával hazai és külföldi gyárosoknál szereztem be.

Hölgyek figyelmébe!

Legmodernebb selymek, szövetek, Noppe-Zeffirek, Voal delainek, batiztok, székesfehérvári és óbudai jó mosó atl. szatínok és kretonok, ruhavásznak, huzott batiztok és piquék. Bármely divatlap szerinti ruhadíszek, rumburgi, creas és pamutvásznak. Különös figyelembe ajánlom az „Enyedi“ vásznot, mely rövid idő alatt igen nagy kelendőségnek örvend, kitűnő jó minőség, 80 cm. széles, 23 méteres végekben és háromféle kivitelben hoztam forgalomba.

Szám:	1.	2.	3.
frt	4-90	5-30	5-60

Menyasszonyi kelengye 600 koronától 10000 koronáig.

Meglepő szép aplicált gyapju, selyem és csipke-függönyök, csipke-storok, szőnyegek, butorszövetek, ágy és asztalterítők.

Legujabb nap- és esőernyők.

Állandó nagy raktár kézi munkákban és hozzávalókban. Himzőgépekhez való selymek minden szín és árnyalatban.

URAK FIGYELMÉBE!

Brassói ruhaszövetek, saját gyártmányu ingek, magyar gyártmányu kalapok, nyakkendők, gailér és kézellők, sétabotok, nyakkendőtűk, óraláncok, szivartárczák, ing- és kézellő-gombok pazar kivitelben.

Világhírű női és férfi pécsi keztyük!

Állandó nagy raktár női, férfi, fiú és leányka-czipókben, ugyisintén harisnyákban.

Melyek után magamat a nagyrabecsült t. vevőközönség szíves jéindulatába és pártfogásába ajánlom, illő tisztelettel

VAJNA MIKLÓS.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítónak árusítás végett kiadattak

Az I. osztály huzása 1903. május hó 22. és 23-án tartatik meg A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskütér, bejárat a Duna-utca felől) — Sorsjegyek a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1903. évi április hó 26-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay.

Hazai.

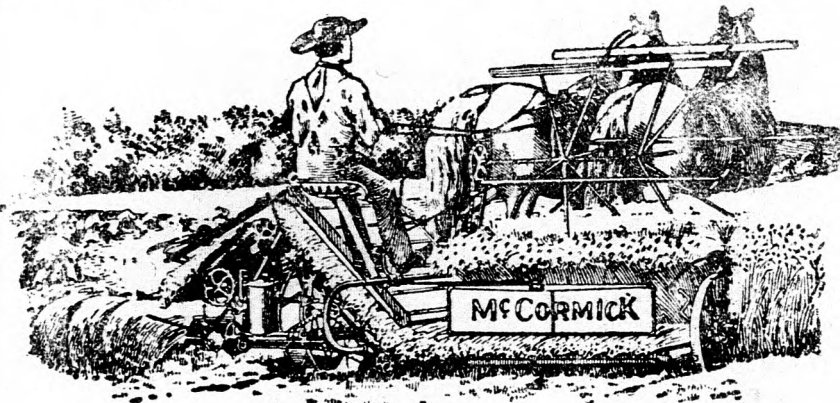
Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicago-i aratógépgyár)

KNECHT E. igazgató. BUDAPEST, V., Váci-ut 30.

181. 1-12.

Felvilágosításokkal készíttünk

Kalendárisok ingyen és bérmentve.

Gyártmányok: Kévektető gép, „Daisy“ marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila“ kévektetőfonal gyártmányai.

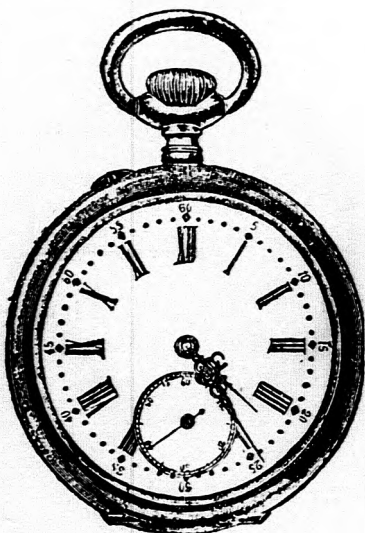
Evi gyártmány 362-000 gép. Képvisele: **Hirschfeld Károly** Kolozsvár.

Magyarnak PÉCS, Németnek BÉCS.

Ne küldjük pénzünket külföldre!

A legjobb órákat és ékszereket küld **SCHÖNWALD IMRE** — PÉCSETT. — órás és ékszerárúgyáros

Nem tetsző tárgyakért a pénzt visszaküldöm vagy kicserélem. — Három évi jótállással.

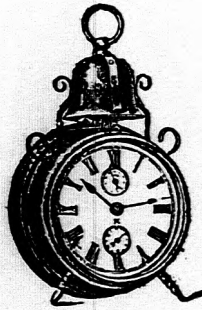
Kitűnő szerkezetű schweizi nickel zsebóra 3 frt.

Kitűnő járasu tula horgonyremonitór óra, aranyozott szegélylyel és Magyarország domborművü ezimérel 9 frt.

Valódi kéttós fedelű ezüst remonitór óra, igen jó járasu szerkezetel, pompásan vésett és aranyozott keretű fokban, ára 16 korona. Hasonló aranyozott keret nélkül 12 korona.

Harangbésző óra 21 cm magas, gyönyörű szépen fényezett nickeltokban, erős, hosszantartó eszengő hanggal, tömör acéllhorgonynyal, elállító szerkezettel 1-ső rendű minőség 2 frt 60 kr.

Rafael Madonna amulett színes, tűzomanézos aranyozott ezüstből 1 frt 50 kr. Ugyanaz aranyból 3 frt.

Szt. Antal szobor tömör ezüstből, oxidálva 1 frt 80 kr.

Szent Antal amulett, színes tűzomanézu aranyozott ezüstből 2 frt. Ugyanaz aranyból 3 frt 50 kr.

Kakas ébresztő óra, diszített számlappal, kiváló jó művel, 18 cm magas 2 frt 20 kr.

Minden tárgy a kir. főpénzverdehivatal által megvizsgálva é bélyegezve.

Kitüntetve állami és aranyérmekkel. Több ezer elismerő levél birtokomban van.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

16 23-40

A Marosújvári Takarékpénztár

elfogad betéteket

5 és fél százalék kamatozásra.

A kamatok félevenkint kifizetnek vagy tökesítettnek.

Előnyös kölcsönöket nyújt

betáblázásra, váltóra vagy kezességre.

155 3-5

Hirdetéseket!

felvesz a kiadóhivatal:

Földes Ede könyvkereskedése Bethlen-utca 2.

Üzlet-feloszlatás!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy üzletem feloszlatása, illetve áthelyezése folytán

összes áruimat **beszerzési áron**

árusítom.

Nagy választéku raktáram áll: női és férfi divatárak, u. m. ruhakelmék, hozzá valók, fehérneműek, cipők, kalapok, nyakkendők, szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők, vászon,

kézimunka-kellékek

és rövidárakból.

Csak rövid ideig tart.

Ajánlom magam, mély tisztelettel

VOROBITZ KÁLMÁN.

7 33-*

50 évi siker

Eszéki **ARCZKENŐCS**

és eszéki **Salvator-szappan**

eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES C. J. SALVATOR gyógytárából

ESZÉKEN, felsőváros:

1 tégely eszéki arczenőcs ár ..... 70 fillér és 1 korona
1 drb Salvator-szappan ára ..... 1 korona
1 tégely kézi paszta ára ..... 1 korona 20 fillér
Lyoni rizspor ..... kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.
Ezen czikkék mentek minden ártalmas alkotórésztől és megfelelőnek tökéletesen a 71.012 számú B. m. rendeletnek.

181. 1-12.

Főraktár BUDAPESTEN:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész

VI., Király-utca 12 és Andrassy-ut 29.